

MINDSZENTI LAP

Előfizetési ár:

Egész évre	4 korona
Fél évre	2 korona
Negyed évre	1 korona

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Horváth Antal könyvnyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények,
előfizetési és hirdetési díjak intézendők.

Hirdetéseket

és nyílt-téri közleményeket a kiadó-
hivatal jutányos ár mellett közöl.

Ünnep előtt.

Tikkasztó hőségben, mindent elpusztító, elsényvesztő szárazságban várjuk nemzetünk nagy ünnepét: Szent István napját.

Boldog vidámság, önelégedett ünnepelés ideje máskor, — most a szenvedés, a lemondás szomorú, gondteli tépelődései közepette a szívünkben ki nem irtható kegyeleten kívül, semmi más érzés nem vegyül a magasztos ünnepbe.

A türes iskoláját járva, nemzeti öntudatunknak jutott a feladat, hogy ébren tartsa a munkálkodási keevert s ne engedje elsatnyulni az életbe vetett hitet, a remények feltétlen buzdító erejét. A mindinkább terjedő csüggedtség elfojtására alkalmasabb eszköz nincs, mint visszatekinteni ezer éves multunkra, melyben a csapások sorozatát mindenkor leküzdi szívós életképességünk, — ragaszkodásunk a hazához, amely fiait erősen és szorosan egymáshoz fűző kötelékben tartja össze a nemzet nagyraemelésének, jóléthez, önállósághoz vezetése érdekében.

A bibliai hét sovány esztendő képét látjuk ma hazánkban. Előbb az egyenetlenség hintette el rothadt, mérges magvait — mégis kihajtottak. Most az egyenetlenséget elüzte a sok baj és szerencsétlenség, közelebb hozta egymáshoz a különböző nézetten levőket a közös nyomor, mely reánk vicsorgatja fogait. A drá-

gaság rohamosan nő, — a küzdelmet az életért nyomorogva, csak félig jóllakva folytatja a szegény nép s mindezeket betetőzi az a keserves tudat, hogy most — az aratás után — még korántsem érte el az inség legmagasabb fokát. Hogyan lesz télen, amikor beáll a munkahiány, az élelmiszer elfogy s a kegyetlen hideg is majd kinozza a szegény népet?

Még elgondolni is szörnyű.

A gabonát, gyümölcsöt hozó ősz küszöbön áll. Már itt van Szent István napja. Máskor ilyen időtájt a család összeszedte az utazáshoz szükséges holmikat, a táskába bőséges elemőzsia került s felrándult a fővárosba nézni az ünnepélyes aktust, mely Buda régi várfalai közt fényes ceremóniákkal megy végbe. Apjuk, anyjuk bankókat gyömöszöltek a bugyellárisba, a gyermekek meg, persze csak a nagyobbak, már hetekkel, hónapokkal előre örültek, hogy megláthatják Magyarországot szép fővárosát, melyről annyi csodát beszélt nekik mester uram az iskolában.

Hát biz az alighanem másképp lesz az idén. Szükség törvényt is bont; hogyne bontana tehát olyan terveket, melyeknek keresztülvitelét csak a szórakozás kívánja meg. Szórakozásra ma nem telik a magyarnak. A kiadásokat meg kell szorítani, minden fillért többször meg kell forgatni, mielőtt kiadná az ember.

Ime ily viszonyok közt érzük meg az idej Szent István napot. Mégis, ha e na-

pon Budavárába nem is zarándokolhatunk gondoljuk meg, hogy a budai cerimóniák csak külsőségek, az ünnepnek csak keretét képezik. Maga az ünnep lejátszódik amaz oltár előtt, melyet minden igaz hazafi szívében emelt a nagy király dicső emlékének.

Prófétai ihletséggel látott Szent István a jövőbe. Modern alkotmányunk alapköveit rakta le s hogy mennyire ellentáltak azok az idő viszontagságainak, legjobban bizonyítja, hogy szilárdan meg-ingathatlanul áll ma is a nagy épület: a magyar haza.

S ha sorscsapásokkal is sújtja a mindenható népünket, ha sötét képeket is tár elénk a jelen: vigaszunk a tetterő, mely ereinkben duzzad, buzdítónk, támaszunk a hazaszeretet, mely egyaránt hősi bátorsággal védő és lankadatlan szorgalommal alkotó hatalmával elviselhetővé, sőt leküzdhetővé is teszi a legnagyobb nélkülözést.

Mert nélkülözések közt is világító fátylaként állnak előttünk hazánk megdicsőült nagyjai s a nagyok közt a legnagyobbak egyike: Szent István király.

Üljük meg illő kegyelettel ünnepje napját s emeljük föl tekintetünket az Eghez, mely most, e szörnyű megviseltetés idejében is, mosolygó arcot mutat. Nézzük a sugárzó napot, mely éltető erejét nem vonta meg tőlünk s ha nem is nyílnak meg a felhő zsilipjei, ne feledjük,

TÁRCA.

Becstelenség.

Az eredményes vadászatra következett pompás vacsorának vége volt. A férfiak vadászkalandjaikkal hozakodtak elő s közben sűrűn kocingáltak. Az asszonyok érdeklődést mutató arccal, unatkozva hallgatták a férfiak elbeszéléseit s midőn ezeknek hangulata az elfogyasztott tüzes borok hatása alatt tulságosan feszteleonné kezdett válni, egyetértő pillantásokat cserélve, felkeltek az asztaltól, jó mulatságot kívántak és szobájukba vonulva, magukra hagyták az urakat az elmúlt napról és anno egyből való vadásztörténeteikkel.

Azok pedig békét hagytak a vadásztörténeteknek. A nők távoztával ugyan kinek meséltek volna? Ezek az urak — mind jó barátok, vadászcimborák — ismerték egymásnak százszor elmondott — vadászbravurjait, nos, és azzal is tisztában voltak, hogy ezekből a bravurokból mennyi — a valóság. E helyett szép lassacsán áttértek a férfi-társaságok örök témájára: a nőkre.

Egy jól táplált, piros arcu agglegény vágott neki a dolognak:

— Mit szölk a Bibi esetéhez?...

Bibi, becsületes nevén Dénes Róbert, huszár-főhadnagy volt a közösknél, „esete“ pedig abból állott, hogy nyilvános mulatság alkalmával megcsókolt egy szép, fiatal asszonykát, aki

viszonzásul rózsás kezecskéjével úgy arcon csókolt a tüzeskedő szeladont, hogy annak jobb szeme — ez egyszer! — monokli nélkül maradt. Tárgyalták az eset előzményeit, várható következményeit: per longum et latum. Volt, aki azt állította, hogy Dénesnek ki kell lépnie a hadsereg kötelékéből... Lehurrogták. Egy másik azon szerény véleményének adott kifejezést, hogy a női pofon nem gyalázza meg a férfit. Szóba került a női becsület...

Ehhez a kérdéshez az élet delén álló, rokonszenves és okos arcu házigazda is hozzászólt. Tudták róla, hogy mintaképe a jó férjnek. Eszes és karakteres embernek ismerték. Szerették is, — meghallgatták.

— Bizony uraim, furcsán vagyunk mi az ugynevezett női becsület kérdésével. „Női becsület“, mintha a becsület többféle volna. Tudjuk és érezzük mindannyian, hogy ebben a kérdésben nincs megkülömböztetésnek helye és mégis, ha nőről van szó, érzékeink, szenvedélyeink hatalma alatt, kevésbbé vagyunk finnyásak a becsület dolgában... Ugyan van-e közöttünk csak egy is olyan, akinek teljesen tiszta volna a lelkiismerete?... Nincs, uraim, nincs!... és épp ezért merem életemnek egy szégyenteljes epizódját elmondani; — ha ugyan terhőkre nem leszek?...

A hallgatóság arcáról az osztatlan érdeklődés jeleit olvasván le, így folytatta:

— Különös teremtménye az Istennek a modern ember. Rendkívül korán fejlődik ki benne a két nem különbözőségének tudata és az ebből eredő ösztön, érzelem. Én, uraim,

nyolc éves koromban voltam először szerelmes. Igen, szerelmes. Másnak legalább nem tudom nevezni ezen időbeli érzelmeimet, amelyekben ma a szerelemnek minden szimptomáját megtalálom. Természetesen a vér vágyai nélkül. De hát a husz éves, az igazi szerelmes gondol-e arra, hogy a csókon túl is van valami?

Szerelmem tárgyát — egy velem egykoru, csinos, barna, fekete szemű parasztleánykát — Lázár Ilonnak hívták. Az ő apja a krasznahorkai uraságnál béres, az enyém jószágigazgató volt. Ismeretségünk a falusi iskola padjaiban kezdődött. Ismétlem, a kis parasztleány iránt való érzelmeimben, ma, feltalálom a szerelem minden szimptomáját. Kezdve az áldozatra kész szeretettől, mely arra birt, hogy játékaimat és az otthon kapott édességeket — bár ez utóbbiaknak magam is lelkes barátja voltam — megoszszam vele, a hősieis önmegtagadásig, melynek egy példájára máig is hüen emlékezem.

Az azon időbeli pedagógiának a mogyorófa volt még a leghathatósabb eszköze. Ezzel a suhogó, hajlékony neveléstani eszközzel vagy maga a tanító szolgáltatta a fenyítő igazságot, vagy előszólitott egy jó magaviseletű és jól tanuló, izmos nebulót, annak kezébe adta a vesszőt, a vétkest — lett legyen az bármely nemhez tartozó — lefektette a földre, s aztán pattogott a hat vagy tizenkettő, a vétek nagysága szerint. Engemet is nem egyszer kitüntetett — mert ez valóságos kitüntetésszámba ment — a tanító azzal, hogy fenyítő hatalmát ily módon rám ruházta. S én, bár lelkemben irtóztam ettől a bűnöst és büntetőt egyaránt meggyalázó mű-

hogy fölöttük trónol a magyarok Istene, ki — miként eddig se — ezután sem fog megfélemleni népéről s a szomorú napok után szebb, boldogabb időt fog küldeni a magyaroknak!

Tanügy.

Beiratkozások a mindszenti iskolákba.

A helybeli m. kir. állami elemi népiskolák gondnoksága tudomására hozza az érdeklő szülők, gyámok és gazdáknak, miszerint az 1904-1905. tanévi beiratásokat és a tanév kezdetét a Csongrádvármegye közigazgatási bizottságának 1901. évi szeptember hó 28-án tartott ülésén hozott 811. számú határozatának megfelelően, a következőképpen állapította meg az állami iskolai gondnokság:

A belterületi mindennapi és gazdasági ismétlődő iskolai tanulók beiratásai szeptember hó 1-10-ig.

A külterületi mindennapi és általános ismétlődő iskolai tanulók beiratásai szeptember hó 20-30-ig eszközöltetnek.

A „Veni Sancte“ szeptember hó 11-én tartatik meg.

A rendes tanítások a belterületi mindennapi iskolákban szeptember hó 12-én, a gazdasági ismétlődő iskolákban október hó 1-én s végül a tanyai mindennapi és általános ismétlődő iskolákban október hó 1-én veszik kezdetüket.

A beiratások fentebb jelzett napokon délelőtt 8-11 óráig, a belterületen a központi új leány iskolában, a tanyákon pedig az illető tanyai iskola tantermében eszközöltetnek.

A beiratásoknál a következő szabályok tartandók szem előtt:

1) Az elemi mindennapi iskolába a 6 évet még be nem töltött és a 12 évet már betöltött gyermekeket rendszerint fölvenni nem lehet.

2) Oly gyermekeket, akik eléggé fejlettek és akiknek a 6 év betöltéséhez a beiratáskor legfeljebb három hónapjuk hiányzik, csak az esetben lehet az elemi iskola első osztályába fölvenni, ha az elemi iskolában elegendő hely áll rendelkezésre, illetőleg ha a 6 évet teljesen betöltött mindennapi tankötelesek már mind fölvetettek.

3) A 6 évesek mint kezdők iratnak be, a korosabbak az előző tanévi és kielégítő előmenetelük szerint a magasabb osztályokba.

4) A más községből, vagy más intézetből jött tanulók nyilvános bizonyítványuk, anya-

könyvi kivonatuk, tanköteles összeírásai bizonyítványuk fölmutatása után, a bizonyítvány nélkül jelentkezők felvételi vizsga sikeres kiállása esetében a bizonyítványuknak, illetve ismereteiknek megfelelő osztályba vehetők fel. A felvételi vizsgát teljesen díjmentes.

5) Az oltási bizonyítványt minden tanuló köteles a beiratáskor fölmutatni, vagy a beoltást más módon igazolni.

6) Magánuton tanult növendékek érvényes bizonyítványt kötelesek fölmutatni arról, hogy az illető osztályról, melyet végeztek, valamely nyilvános elemi népiskolában nyilvános vizsgát tettek.

7) A 12 évüket betöltött mindkét nembeli tankötelesek, ha csak be nem igazolják azt, hogy: a) iparos, vagy kereskedő tanonc-iskolába, b) felső, vagy polgári népiskolába, c) felsőbb leányiskolába, d) középiskolába, e) szakiskolába járnak, — az általános avagy a gazdasági ismétlődő iskolába irandók be.

Azon tanuló, aki a tanév második felében tölti be 12-ik életévét, köteles a tanév végéig mindennapi iskolába járni.

8) A ragályos bajban szenvedő vagy undorító betegségben levő, avagy hülye tankötelesek az iskolába föl nem vehetők. Ilyen esetekben azonban az illetékes hatósági orvos véleménye mindig kikérendő.

9) Azon szülő, gyám, vagy gazda, akinek gyermeke, vagy gyámoltja a beiratások alkalmával bármi okból visszautasított, panaszával a gondnoksághoz fordulhat.

10) A beiratkozott tanuló, tanév közben csak a lakóhely változása esetén léphet át más iskolába.

11) A gyermek születési időpontjának igazolására, kívánatra anyakönyvi kivonat szerzendő.

12) Azon szülők, gyámok és gazdák, kik gyermekeiket, gyámoltjaikat, illetve tanoncaikat a kellő időben be nem iratják, az 1868. évi XXXVIII. t. c. 4. §-a értelmében, a községi előjáróság által büntettetni fognak.

Mindszenti, 1904. augusztus hó 8-án.

Muszil Vilmos, Kádár Szilveszter,
gondnoksági jegyző. gondnoksági elnök.

Ujdonságok.

— Bárány József iparostársunkat, ki évek hosszú sora óta Vigh Gyula uradalmi mérnök irodájában működik, szép kitüntetés érte a múlt napokban. Pallavicini Ede őrgróf ugyanis, méltányolva a derék iparos eddigi példás szorgalmát és körültekintő szakavatottságát, Bárány Józsefet uradalmi építőjévé nevezte ki. A méltán megérdemelt kitüntetéshez, mely ezuttal is nagyon érdemes férfiura esett, őszinte szívből gratulálunk.

velettől, mindannyiszor vonakodás nélkül engedelmessétem egyrésztől, mert a vonakodót a bűnöséhez hasonló sors érte, másrésztől mert a gyávaságig engedelmes voltam.

Történt azonban, hogy egy alkalommal Lázár Ilon tett rossz fát a tűzre, s a tanító engem szemelt ki, hogy a büntetést végrehajtsam rajta. A szegény kis leány már a földön feküdt, s a fájdalomtól való félelmében előre jajgatott. A tanító kezembe adta a mogyorófapálcát:

— Üsd!

Megrendülten, habozva, tétlenül álltam a leányka előtt. A tanító mérgesen kiáltott rám:

— No, nem hallottad?... Üsd! — én pedig bátortalanul, sirásba csukló hangon feleltem:

— Tanító ur... én... én... Ilont... nem bántom...

Mikor aztán a városi iskolába kerültem, ismeretségünk hosszabb időre megszakadt, de ennek dacára is gyakran gondoltam az én első, szép kis ideálomra, s mindannyiszor valami édes melegséget éreztem a szívem körül.

Már nagy diák, legényszámban menő, ember voltam, midőn az egyik szünidőre hazakerülve, meglepetéssel láttam, hogy mily gyönyörű, nagy leány lett a kis Lázár Ilonból. Karcu, erős, tűzről pattant hajadon.

A régi láng ismét fellobbant bennem, de többé nem oly tisztán, mint hajdan. Ostromoltam selyemkendőkkel, ezüstgyűrűkkel, — hasztalan. Ajándékaimat elfogadta — amint mondotta — „emlékbe“. De midőn tüzes vágygyal kérdeztem tőle:

— Hát nem szeretsz?...

Kipirult arccal, remegő hangon felelte:

— Szeretem, de nem akarom, hogy rossznak tartson...

Midőn a következő nagy szünidőre hazamentem, már asszony volt. A félkezű bányász, Kun Jani vette el s úgy mondták, meg is becsülte az asszonykát, jól éltek együtt.

Én pedig jártam az iskolákat, s midőn jogi tanulmányaimat is befejeztem, megválasztottak rozsnói szolgabírónak. Itt még egyszer összehozott velem a sors, az ő és az én vesztémre.

Szülőfalumban, Krasznahorkán, mely szintén a járásomhoz tartozott, s amely község híres volt a virtuskodó parasztleányeiről: véres verekedés történt. A verekedőket csendőrökkel hozattam be a szolgabírói hivatalba, s három hétre csukattam el. Az elcsukottak közt volt Kun Jani is, a Lázár Ilon férje.

Körülbelül egy héttel ezután az asszony kopogtat be a lakásom ajtaján, zavartan, félénken és egy kissé restelkedve. Ha szép volt lánykorában, most, asszonyosan megtelt formáival, még szebbnek látszott. Hogy felbátorítsam, én szólítottam meg először:

— Jónapot, Ilon, mi jót hoz nekem? — kérdeztem tőle barátságosan, bár látogatása okát sejtettem.

— Az uramért jöttem, nagyságos ur. Tessék, könyörgöm, hazabocsátani őt.

Megzavarodva válaszoltam:

— Lásza, Ilon, akármilyen másban szívesen vagyok segítségére, de ezt nem tehetem. Mit mondanának az urának elcsukott társai? azt, hogy

— Agyonlőtt lökötő. Karkus János híres lökötő az utóbbi időben vakmerő rablásokat követett el. Különösen Csongrádmegyére vetette ki hálóját. A napokban a szomszédos Csanytelek körül szerepelt, — valósággal izgalomba ejtve a környékbeli lakosokat. Hogy nagyobb biztonságban követhesse el rablásait, levelet irt a csongrádi főszolgabíróhoz, a községi előjáróság tagjaihoz és a csendőrséghez, melyben azzal fenyegetőzött, hogyha őt nyomozni merészkednek, kérelhetetlenül lelövi azt, aki utjában áll. Bogdán József csongrádi kerületi őrmester azonban nyomára akadt Karkusnak Csanyteleken és mikor megakarta állítani, Karkus ötször egymásután rásütötte revolverét. Egy lövés az őrmester füle mellett süvitett el, de szerencsére egy sem talált. Erre az őrmester lőtt és Karkust karján és vállán súlyosan megsebesítette. A hirhedt rabló, a lövéstől találva, nagyon megszeppenhetett, mert elhajtván forgópisztolyát, gyors iramodással elmenekült. Csütörtökön reggel a községi orvoshoz akart menni, hogy sebeit bekötöztesse, ekkor letartóztatták és bekísérték a községi fogházba. Még le sem csillapult lázongó vére, mikor az őrmester benyitott hozzá, azzal a szándékkal, hogy megmottozza. Karkus rögtön fölismerte ellenfelét, aki karjába lőtt és pisztolyt emelt rá. Az őrmester azonban megelőzte és a rabló halva rogyott össze. A boncolásnál kitűnt, hogy a merénylő öreg tolvajt a szívébe hatoló golyó ölte meg. A csendőrség most aziránt kutat, hogy nem volt e több bűntársa is, mint Maszlag János, aki az utóbbi időben nagyon hű cimborája volt. Megállapították azt is, hogy azért lőtt be Karkus a szolgabíró ablakán, mert egy izben eltoloncoltatta Csongrádról.

— A tömörkényi Herkules. Tábitz István, aki nemrégiben még tömörkényi bíró volt, valóságos Herkulesse nőtte ki magát, amióta ott hagyta a bírói széket. Megfélemlíthetetlen, retentő erejét a maga kis falujában sehogysem tudta érvényre juttatni, de talán maga sem bírt tudomással emberfeletti hatalmáról, csak mikor Szegeden voltak havi bucsukor a sógorával, akkor jött ennek némileg tudatára.

Javában söröztek a Hágiban, mikor Tábitz István acélos karjaiban megfeszültek az izmok. Mennél többet hörpintett a pompás italból, annál nagyobb arányokat öltött a karjaiban lapangó erő.

Sajna az idő oly rövid volt, hogy Tábitz-nak, mielőtt erejét valamiképp bemutathatta volna, távozni kellett ki a vasútra. El is jöttek a sógorral Vásárhelyig. Ott aztán a kis állomásnál

én kétféle mértékkel mértem az igazságot. Nem, ez nem lehet. — Az asszony sirva fakadt.

— De hát mit csináljunk, nagyságos ur? .. éhen haljunk? ... Tán tetszik is tudni: két gyermekem is van... Abból élünk, amit a Jani a bányában keres és már egy hét óta nincs semmi kereset.

Szívemből megszántam a szegény asszonyt, s azon gondolkodtam, hogy mi módon segíthetnék rajta. Egy eszmém támadt. Elővettem a pénztárcámat, kivettem belőle két tizforintost s felé nyújtottam.

— Nézze, Ilon, ebből két hétig, míg a férje hazakerül, megélhetnek. — Aztán, félve attól, hogy talán megsértem, hozzátettem: Kölcsönbe adom... Ha jól megy majd a dolga, visszafizeti nekem.

Felé nyújtott kezemet visszatolta.

— Nem... nem... Nem fogadhatom el a nagyságos urtól... Nem is tudom visszafizetni, Csak az uramat tessék hazabocsátani...

Választ várva elhallgatott, s könnyes szemével mohón vizsgálta arcomat. Talán nem volt meglegedve a vizsgálat eredményével, mert hirtelen, válaszat sem várva be, hozzám lépett s félszeg kacérsággal átölelt.

— Ugy-e, ugy-e, édes, jó nagyságos ur... haza eresztí az uramat?

Ölelésétől láng csapott az agyamba. Én is átöleltem... Nem ellenkezett.

Az ura még aznap hazament.

Nos, uraim — végezte erős megindultsággal szavait a házigazda — tudom, érzem, hogy ez — becstelenség volt.

Tábit h leszállt és jegyet váltott, noha már Szegeden fedezte Mindszenti az utiköltséget.

A sógor a nagy állomásra ment. Visszafelé jövet Tábit h a sógort nem találta sehhol. Lelken-dezve ugrált hol egyik, hol másik kupéba, a sógornak hült helye. Eltűnt, mint a kámfor.

Már megszólalt a vonatvezető jelzőkürtje, mikor a sógor az egyik kupé ablakán kidugta mosolygó arcát. Tábit h amint észrevette, rögtön ugrott utána. Igen ám, csak hogy a vonat már indulófélben volt, felszállani ilyenkor már tilos. Visszatartották.

Tábit h István acélos karjaiban ismét megfeszültek az izmok.

A két rendőrt, akik visszatartották, pillanat alatt úgy földhöz vágta, csak úgy nyekkentek.

Rögtön telefonáltak rendőrökért. Azok is kollegáik sorsára jutottak. A Herkules-erejű Tábit h, sorra az állomás falához simította őket. Ilyen diadalt ereje nem aratott még soha.

Már egész légió. rendőr volt kinn az állomáson, mikor Tábit h megadta magát. A rendőrfőkapitány nyomban megraktálta éjjeli szállással, aminek ellenében a tömörkényi Herkules 6 koronát szurt le.

Igy történt azután, hogy csak másnap ért Mindszentre. Hanem a szegedi bucsut és a vásárhelyi erőművészetet nyilván sokáig emlégetni fogja.

-- Kántorválasztás Mindszentben. Mindszent község római katolikus egyházánál Almássy László lemondásával tudvalevőleg megüresedett a kántori állás. A község képviselő testülete gyűlést tartott a napokban, amikor is a kántorválasztás határnapját állapították meg. A kántorválasztás ezen megállapítás szerint, f. hó 31-én lesz és ez állásra a pályázati hirdetmény lapunk mai számában már közzé is tétett.

— Kis lányok réme. Erhardt Mihály 25 éves mindszenti legényt nagyon állatias ösztönnel ruházta föl a természet. Csunya kalandok után járt és bűnös vágyainak kielégítésére apró ártatlan kis lánygyermekeket használt föl. Dacára, hogy már kétszer feyházat is ült gonosz tette miatt, buja vére még mindig ingerelte az áldozatok után. A napokban szó nélkül távozott hazulról és kiment a Tisza partra — vadászni. Sokáig bujkált itt a füzesek között, mikor Bacsa Sándor kis lánya, vidám dalolással szaladt le a töltésen és igyekezett a füzesbe. Erhardt Mihály lefogta a kislányt és elkövette rajt a legálább merényletet. Az eset tudomására jutott a csendőröknek, akiknek négy napi fáradságos kutatás után sikerült elfogni a bestiális legényt. A szegedi kir. ügyészség feyházába szállították Erhardtot, ahonnan valamelyik állami feyházba viszik.

— Cigány-hajsza. Csütörtökön délután a mindszenti csendőrök táviratot kapott, melyben jelezte volt, hogy egy veszedelmes cigány-karaván Mindszentnek vette útját. Alig érkezett meg a sürgöny, egy nagy csapat cigány az alvégen bekocsikázott a községbe és vidáman tekingettek szét a főutcán. Mikor a főszolgabíró hivatal elé értek, a csendőrök észrevették a morekat, akik most a lovak közé csaptak. Erre az egyik csendőr utána kiáltott a karavánnak, hogy álljanak meg. Azok nemhogy engedelmessé volna a felhívásnak, hanem még nagyobb csaptak a lovak közé, ami a csendőrök gyanuját teljesen megérlette. Most azután kezdetét vette a hajsza. A csendőrök kocsiira ültek és utánuk hajtottak. A gyógyszerár előtt el is érték a megriadt morekat és bekisérték a község házára. A vizsgálatnál semmiféle bűnrel vagy lopott tárgy nem volt a cigányoknál, amire aztán szabadon is eresztették őket.

Hirdetmény.

A község köréből több irányban fölhangzó és megismételt panaszok kötelességemé teszik, hogy Csongrádvármegye törvényhatóságának a marhavágás, husvizsgálat és huskimérésre vonatkozólag érvényben álló szabályrendeletét szigorúan végre hajtsam, s egyidejűleg mindazokat, kik a szóban forgó szabályrendelet határozmányait nem ismernék, általánosságban tájékozzam a következőkről:

Szabályrendeletünk értelmében a mészárosok és hentesek minden egyes vevőnek tiszta színhust kötelesek kiszolgáltatni s a külön nyomtatéknak használni szokott aprólékot, u. m.: csontokat tüdőt, májat, lépet, vesét, stb.; a vevő által vásárolt hushoz nyomtatékul annál kevésbé adhatják, mert ezen állati részek mindenkor külön ár mellett bocsátandók közforgalomba.

A mészárosok és hentesek kötelesek elárúsító helyük előtt kifüggesztett táblákon értesíteni a közönséget arról, hogy a készletben lévő bárány, borju, birka, kecske, rugott borju (kneip) sertés vagy szarvasmarhának színhusát, valamint az egyes nyomtaték részeket (súly szerint) milyen árban mérik ki, a miből következik, hogy a levágott bárány, borju, birka, kecske, kneip, sertés és szarvasmarha tiszta husának és aprólékainak eladási ára egymástól különbözik.

Hatósági közbelépés hiányában a husárakat ez idő szerint a mészárosok és hentesek maguk állapítják meg.

Minden mészáros és hentes köteles úgy a tiszta húst, mint az aprólékokat a törvényes mértékben (súly szerint) kiszolgáltatni, s ennek könnyebb ellenőrizhetése végett a szék-helyiség előtt, vagy annak belsejében, egy próba-mérleget tartani, melyen a vásárló a hus mennyiségét személyesen utánmérheti.

Csak olyan állat husa mérhető ki, melynek levágását, illetve kimérését a vágatási biztos megengedte.

A vágatási biztos kifejezetten kötelezem arra, hogy a nagyon lesóványodott állatoknak igen száraz, esetleg vizenyős húsát közfogyasztásra kimérni ne engedje: kötelezem annak szigorú ellenőrzésére is, hogy „borjuhus“ név alatt csak a 4 hónapos borjú husa, „kneiphus“ („rugottborju“) név alatt csak a 4 hónapon túllévő, de 2 esztendőnél fiatalabb borjú husa, „marhahus“ név alatt pedig csak olyan szarvasmarhák husa árusíthatók, a mely állatok levágásuk idejében 2 esztendőnél idősebbek voltak.

Legkiváltképpen kötelezem pedig a vágatási biztos annak ellenőrzésére, hogy minden oly kifejlődött szarvasmarhának husa, amely marhában legalább 10 kilogramm zsír nincsen, közfogyasztásra ne bocsáttassék.

A mészárszékek és hentesüzleteknek közegészségügyi szempontból való folytonos ellenőrzéséről a községi bíró és jegyző, a rendőri közegek és a községi orvos gondoskodnak, kiknek jogukban és kötelességükben áll az is, hogy az egészségre ártalmas húst és huskészítményeket elkobozzák s elárúsítóik ellen, hivatalomhoz följelentést tegyenek.

A törvényhatósági szabályrendelet hivatkozott határozmányai ellen vétő mészárosok és hentesek esetről-esetre 100 koronáig terjedő pénzbírsággal, illetve megfelelő elzárás-büntetéssel sújtottak.

A fogyasztó község érdekéből szükséges megjegyeznem, hogy a község képviselőtestületének kívánságára a husárak hatóságilag szabályozhatók, külön (szövetkezeti) mészárszékek fölállításának akadályá pedig egyáltalán nincs.

Fölkérem a község közönségét, hogy a szabályrendelet végrehajtása körül hivatalomat teljes jóindulatával támogassa.

Mindszent, 1904. augusztus 12-én.

Tary István,
főszolgabíró,
mint I. fokú iparhatóság.

Közgazdaság.

Mindszent község, mint fogyasztási ital-adó bérlő.

Dicséretes uttörést jelent Mindszent község elöljáróságának azon elhatározása, hogy olcsó bort akar biztosítani a népnek a fogyasztási italadó kibérlése által. Dicséretreméltó maga a jó szándék, a jó akarat.

Sem az előljárástól, sem a támogatóiktól nem vonhatom el az elismerést. Sőt a magam részéről az előljárástól, közérdekű irányu törekvéseinek szolgálatára álllok.

Mindenesetre a közérdekű irányt szem elől

téveszteni nem szabad. Ebből a szempontból hozzá akarok szólni a kérdéshez.

Közérdek az, ha Mindszent község minden egyes fiára egyenlő kötelesek hárulnak. Már pedig azért, hogy Mindszent község hasznos bérlő lett, sehogyszem tudom az egyenlő előnyöket fölfedezni, még az esetre sem, ha — mint azt rebesgetik — Mindszent község egy külön közös (vagy szövetkezeti) korcsmát állít fel.

Még nem késő. Még lehet az egyenlő előnyöket biztosítani.

Ugyanis három féle érdek van.

- 1) a fogyasztók,
- 2) a község, mint erkölcsi testület, végül
- 3) a vendéglősök és korcsmárosok érdeke, az üzleti érdek.

Én csak akkor látnám a fogyasztók előnyeit kidomborítva, ha a község olcsóbban bérelt volna. Lehetett volna olcsóbban is bérelni, sőt még ma is lehet a bérlésállítást kérni. S ha ma nem kérjük, akkor később lesz kénytelen a község kérni a bér leszállítását. Tudjuk, hogy van az más községek és városoknál, addig deputációznak a pénzügyigazgatóságnál, az alispánnál, a „szeretett kerületi képviselő“ vezetése alatt a pénzügyminisztériumnál, míg végre ledeputációzzák a fogyasztási adó bér felét.

Habár a község magasabb bért ígért, a mai helyi gazdasági viszonyok tekintetbe vételével okvetlenül le kell szállítani a bért, mert a mindszenti kötőreési szőlők mintegy 200 hold megszünt fogyasztási adóalap lenni; a rossz termés is hozzájárul a kisebb fogyasztáshoz, a nép örvendeni fog, ha meg lesz a mindennapi kenyere s így nem telik majd italadóra. Akkor aztán beáll az eset, hogy a község nem bírja megfizetni az indokolatlan magas bért, adóba nem vetheti ki, hanem vagy adós marad vele, mint ez a múltban már megtörtént, vagy egyszerűen megnyomorítja vele az adófizető ital-kimérőket.

Utóbbi esetben önmagának is árthat a község, mert gyöngíti az adóalapot és a községi háztartás pénzügyi egyensúlyát.

Fentiekből kétségtelen, hogy a község minden alapos számvetés nélkül tulmagas bért ajánlott fel, holott a törvény világosan kitanítja a községeket arra, hogy a községnek, mint erkölcsi testületnek előnye van más bérlő fölött, még akkor is, ha a község olcsóbb bért ígér. Ezt a jogot a községnek ki kell aknázni. Ezt a törvényes jogot nem kell feladni s nem kell a kényszerhelyzetet bevárni.

Tárgyilagosan szemlélve a helyi gazdasági viszonyokat, szem előtt tartva a már elmondottakat: nem szabad arról se megfélekedni, hogy a község, mint bérlőnek, a béren kívül még más kiadása, üzemkölsége s egyéb a bérléssel járó természetes jövedelmi csökkenése is lesz, úgy hogy a tiszta adófogyasztási bér még egyszer akkorára emelkedhetik.

Véleményem tehát az, hogy sem a község, sem a többi faktorok érdekeit kielégítő bérléset nem kötöttek. Tehát módosítani, illetve le kell szállítani a bért. És pedig jobb minél előbb, mert később nagy veszélyeséget okoz a pénzügyi hatóságoknak, akár a leszállítással, akár a „hozom“-mal, minthogy a tulmagas bér pontos befizetéseért — alap hiányában — garantálni nem lehet. Bizonyos tekintetben meg lesz kötve — a község mint erkölcsi testület — keze, abban az irányban, hogy zaklatásoktól, kontrabontoktól s hasonló hajkurászásoktól tartózkodnia kell, mert attól Mindszent község fogyasztási községe a múltban már nagyon megszokott. Legalább nekem nem volt alkalmam se panaszt, se zokszót hallani. Már pedig erősebb, drasztikusabb préselés nélkül bajos volna még az eddiginél is magasabb bért kihozni. Nincs is erre a magasabb bérré szüksége a pénzügyigazgatóságnak sem, mert annak is jobban fog a biztos — a gazdasági viszonyoknak megfelelő — bér, mint a bizonytalan tulcsigázott behajthatatlan magas bér.

Semmi ok sem forog föl, hogy a község egy veszteséggel járó bérléset fontartson, mint hogy azt leszállítani kérelmezheti.

Egyelőre ezekre vagyok bátor az érdekeltek becses figyelmét kikérni.

Dr. Orbán.

Hegedüs fényképész a mai naptól kezdve a Katholikus Kör udvarán délelőtt 9 órától délután 6 óráig fényképfelvételeket eszközöl mérsékelt árak mellett.

Piaci árak Mindszenten.

— Diamant Vilmos irodájának jelentése. —

Búza, — — — —	19:60—20:20
Kukorica — — — —	14:00—14:50
Árpa — — — —	13:80—15:20

Az árak koronaértékben métermázsánként értendők.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Oloszkai Horváth Antal.

Értesítés.

A **Mindszenti Takarékpénztár részvénytársaság** részvényeseinek tudomására hozza, hogy intézeti részvényeire a „Magyar Pénzügyi Szövetség Részvénytársaság“ legelőnyösebb feltételek mellett

kölcsönt nyújt.

A részvények intézetünk útján, vagy közvetlenül a Magyar Pénzügyi Szövetség Részvénytársaságnak (Budapest, Báthory-utca 4.) címére küldhetők.

A Mindszenti Takarékpénztár igazgatósága.

Dohányzók figyelmébe!

Mörathon dohányillat, mely a dohányt rendkívül kellemes ízűvé teszi, füstjének finom illata van, teljesen nikotinmentes, 20 filléres csomagokban, kapható egyedül

Baksay Illés kereskedésében Mindszenten.

1 csomag 6 pakli dohányhoz elegendő.

Biztos keresetet

nyújtunk minden állású egyénnek sorsjegyek eladásával új, törvényes módszerünk szerint. Nem részlet-üzlet. Ajánlatok intézendők:

„Sorsjegy letéti bank“-hoz
Budapest, VIII., József-körút 16. 26—26

Reform-cipőt, valamint mindenféle divatos cipőket, finom elsőrangú kivitelben **olcsó áron** készítenek. A nyári idény alkalmára különösen ajánlok katona-vászonból készült cipőt, amely rendkívüli kényelmes és tartós, sárga vagy fekete színben. Érzékeny vagy hibás lábáról gipsz-mintát veszek, amely az elkészítendő cipő modelljéül szolgál. Javításokat elfogadok és szakszerűen végzek.

A n. é. közönség szíves megrendelését kéri tisztelettel

id. Korom Lajos
cipész

a kistakarékkal szemben.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulól felvétetik.

A „KÁVÉ KIRÁLY“-hoz.

Aki nagyon jó zamatu s illatu kávét kedvel, az csakis **Király-kávét** vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még nem létezett módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávét nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb cikk, melyből a finom zamatu s illat azonnal elillan, valamint minden izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kgros doboz . . . . 4 K. 80 f.
2 „ „ . . . . 9 „ — „
4 „ „ . . . . 17 „ 20 „

Ezen különleges pörkölt kávén kívül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel, bármely postaállomásra:

1 postacsomag 5 kgr. legf. Cuba K. 13.50
1 „ „ 5 „ „ Ceylon „ 12.—
1 „ „ 5 „ „ Jamaica „ 11.20

Biró és Zárza

a „Kávé király“-hoz
BUDAPEST, VII. kerület, Teréz-körút 26.

A „KÁVÉ KIRÁLY“-hoz.**Műtrágyázzunk!**

Mert talajunkat az állandó kalászos gabona termelésével kimerítettük, miért is a talajból kihasznált növényi tápanyagokat visszapótolni, hogy teljes termést érjünk el, minden gazdának fontos érdeke.

Szuperfoszfátot

(foszforsavas műtrágyát) mint legfontosabb tápanyagot kalászosok alá, valamint egyéb műtrágyaféléket az őszi vetés idejére szavatolt minőségben ajánl a

„HUNGÁRIA“ 4-12

műtrágya-, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság, — BUDAPEST.

Mindenirányú útbaigazítással készségesen szolgál megbizottunk:

Páncél Károly úr, Mindszent.

KÉPESLAPOK

rendkívül dús választékban jutányosan kaphatók lapunk könyvnyomdájában.

JORGÓ JÁNOS

órák.
Gyári raktár: WIEN, III—4.
Rennweg No 75—B
Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

— Órajavítási műhely. —

Mindenemű zsebórába új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok.

Kivonat a nagy árjegyzékből:

7787 sz. Legolcsóbb, legjobb strapác-óra, nikkelt tokban, 36 órai járással . . . frt 2.30
8039 sz. Valódi ezüst páncél-lánc . . . frt 1.—
7858 sz. Ezüst remontoir, dupla fedelű . . . frt 5.—
7989 sz. Inga-óra ütőművel, 2 súlylyal, 130 cm. magas . . . frt 11.50
7929 sz. Jó ébresztő óra . . . frt 1.20
Szíveskedjék nevemre és házszámomra 75—B pontosan figyelni.

2354/1904.

Pályázati hirdetés.

Csongrádvármegyébe kebeleztetett Mindszent községi **kántori állásra** pályázat nyitattik.

Javadalma áll:

1. Tisztességes lakásból, mintegy 350 négyszögöl házi kerttel együtt.

2. A község házi pénztárából fizetendő évi 126 korona készpénzből.

3. 26 (1200 négyszögöles) hold szántóföldből, melyet a megválasztandó saját költségén művelend, a föld adóját — az illeték egyenértéki adót kivéve — a község fizeti.

4. Mintegy 10,000 lélek után befolyó stolaris illetékből leend, és pedig:

- a) hirdető cédulától . . . . 20 fill.
- b) nagymise-énekléstől . . . 84 fill.
- c) koporsó-tételtől . . . . 42 fill.
- d) liberától . . . . . 42 fill.
- e) temetéstől . . . . . 30 fill.
- f) bucsuztatásért minden pártól . . . . . 20 fill.
- g) „Könyörülj Istenem“ ének után . . . . . 84 fill.

5. A községtől deputátum fejében 2 öl kemény tűzifa.

A pályázni kívánók oklevéllel ellátott s erkölcsi magaviseletüket és eddigi működésüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt folyamodványaikat a községi előjárósághoz címezve, bezárólag folyó évi augusztus hó 29-ik napjának délutáni 5 órájáig küldjék be, ők maguk pedig f. hó 31-én délelőtt 9 órakor a mindszenti plébániai templomban tartandó nyilvános próba-éneklésre megjelenjenek.

A kántori állásra a 24-ik évet betöltött egyének pályázhatnak.

A megválasztott kántor állását azonnal elfoglalni, az iskolás gyermekeket hetenként kétszer a templomi énekekben oktatni és elődjének épületek ára fejében 3 év lefolyása alatt előzetes becslés alapján körülbelül 100 korona összeget megfizetni tartozik.

Csongrád-Mindszent, 1904. évi aug. hó 6-án.

Koncz Lajos,
jegyző.

Veres Sándor,
bíró.

Egy liter kitünő

Baraczk-pálinka

80 krajczárért kapható

Susztig Testvéreknél.